

**Az állásfoglaláshoz kapcsolódó
aláírásgyűjtés és a “6. pontra” tett
javaslatok kiértékelése**

AD MMXXII

Állásfoglalás

(Tanárballagás, november 8.)

1. Új nemzeti oktatási stratégiát!

Egy oktatási stratégia megszületéséhez széles szakmai konszenzus szükséges. Kialakításához oktatási háttérintézmények kellene, illetve be kell vonni a szakmai szervezeteket és minden oktatásügyben érintett csoport képviselőit. Az intézményi átalakításon túl az oktatási stratégia része kell, hogy legyen a Nemzeti Alaptanterv, a kerettantervek és az érettségi követelményrendszer felülvizsgálata.

2. Gyerekbarát oktatást!

A családbarát politika eredményeit megkérdőjelezi, ha a családok támogatása csak az iskola kapujáig tart. Aki az iskolát nem támogatja, az a családokat sem támogatja igazán. Az iskolai tananyag tartalma, mennyisége, a nevelés és az oktatás módja a gyerekek valódi igényeinek feleljen meg! Csökkenjen a tanárok óraterhelése, hogy maradjon idejük és energiájuk a diákjaikkal való személyes törődésre! A pedagógusoknak ne kelljen másodállást vállalniuk, a saját gyerekeik számára is jelen lehessenek szülőként, családfenntartóként!

3. Autonómiát!

A gyerekek igényei intézményenként eltérőek. A helyi igényekre helyben kell válaszoknak születniük. A törvényi szabályozás engedje meg, hogy a pedagógusok szabadabban alakíthassák pedagógiai programjukat! Ennek feltétele a tankönyvek széles választéka és a szabad tankönyvválasztás is. Az intézmények kapjanak valódi önállóságot, a működtetés kérdéseiben az állami fenntartású iskolákban se egy tőlük távoli tankerület döntsön!

4. Vonzó pedagógus-életpályát, értékálló és igazságos bért!

Az oktatás felemelésének legelső feltétele, hogy jó képességű fiatalokat kell megnyerni az oktatás számára, a pályaelhagyást pedig meg kell állítani. A pedagógusbérek hosszú távon kiszámíthatóan tegyék lehetővé egy család eltartását és az értelmiségi életformát! Garantálja törvény a bérek értékállóságát! A fizetés legyen igazságos: igazodjon a munkaterheléshez, az óraszámhoz, legyenek kifizetve a helyettesítések és minden tanórán kívüli tevékenység!

5. Megbecsülést a pedagógusoknak!

A pedagógusok munkájának megbecsülése mutatja meg azt, hogy egy ország vezetése hogyan gondolkodik az oktatásról. A tanári tiltakozások az oktatás mély válságának tünetei, a sürgős változás iránti vágy vezeti őket. Szolidaritást és együttműködést várunk a véleményükért kiálló pedagógusokkal! A tünetek felszíni kezelése helyett irányuljon nagyobb figyelem a tiltakozásokat kiváltó okokra! Induljanak érdemi tárgyalások a pedagógusok képviselőivel! Az oktatás ügye nemzetstratégiai kérdés, amely felelős oktatási minisztérium felállását követeli meg!

1. Bevezetés

Azért szerveztük a [Tanárballagást](#), mert szeretünk tanítani. Szeretjük látni, hogy a ránk bízott fiatalokban a Teremtőtől kapott talentumok kibontakoznak. Azt tapasztaljuk azonban, hogy egyre kilátástalanabb körülmények között dolgozunk, és egyre kevésbé szegődnek mellénk fiatalok, akik a jövőben átvehetnék tőlünk a stafétát. Belülről feszített minket a köznevelés helyzetének (fenn)tarthatatlansága. Lelkiismeretünk szavára hallgatva kötelességünknek éreztük, hogy kulturált keretek között, párbeszédre törekedve kihangsósítsuk az egyházi intézményekben dolgozó pedagógusok hangját. Ezért szerveztük meg a Tanárballagást, ezért kértük meg a résztvevőket és szimpatizánsokat, hogy fejezzék ki támogatásukat a közösen megfogalmazott állásfoglalás 5 pontja iránt, és adjanak javaslatot egy “6. pontra”, feltárva a köznevelés általuk tapasztalt anomáliáit. Közel 200 javaslat érkezett, melyeket a következő hét témacsoportba soroltunk:

1. anyagi és erkölcsi megbecsültség;
2. képzés, életpálya;
3. oktatásszervezés;
4. tananyag és tankönyv;
5. infrastruktúra;
6. jogi kérdések;
7. egyéb.

A témánként csoportosított javaslatot elé rövid bevezetőt írtunk. Bár egy-két méltatlan, nem konstruktív javaslatot kiszűrtünk, és stilisztikai finomításokat, rövidítéseket, összevonásokat is eszközöltünk, igyekeztünk a javaslattevők ötleteit az eredeti megfogalmazásban közzétenni. Ennek megfelelően az ötletek nem feltétlenül tükrözik a Tanárballagás szervezőinek álláspontját, rámutatnak azonban arra, hogy az egyházi intézményekben dolgozó pedagógusok milyen nehézségeket élnek meg a hétköznapiakban.

A közoktatás-köznevelés komplex rendszer. Ha a problémákat szeretnénk feltérképezni, fontos az oktatásszervezők, a fenntartók, a tanárképzők, a munkáltatók (igazgatók), szakértők, a pedagógusok, a szülők és természetesen a diákok véleménye, véleménye, helyzetértékelése. Mi, a Tanárballagás szervezői aktív pedagógusok vagyunk,

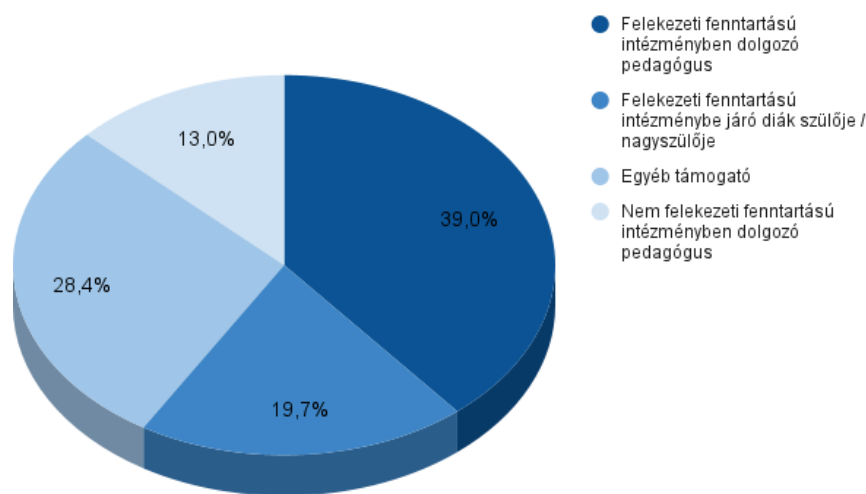
---

akik ezzel a reprezentatívnak nem nevezhető munkával a köznevelés problémáira tanári és részben szülői szemszögből tekintettünk, így - érthető módon - számos más szempont az írásunkból hiányzik.

Fontosnak és előremutatónak tartjuk, hogy komplex diagnózis készüljön az egyházi intézményekben zajló köznevelés állapotáról, melynek a fent említett szereplők mind teljesebb bevonásával, a párbeszéd és együttműködés jegyében kell megszületnie. A mi munkánk pusztán “kedvcsináló”, mely rámutat, hogy érdemes erre a feladatra időt és energiát áldozni. A mostani körülmények között az egyházi intézmények fenntartóinak felelőssége talán még nagyobb, hogy példát mutassanak a párbeszédre való nyitottság, az őszinte szembenézés, valamint a széleskörű bevonáson alapuló megoldási javaslatok kidolgozásában. A Tanárballagás szervezőiként saját szerény eszközeinkkel szívesen segítünk ebben a felelősségteljes és történelmi munkában.

2. Kitöltési statisztikák

Összesen 1413-an töltötték ki a Tanárballagás kérdőívét, a kitöltők 39%-a felekezeti intézményben tanító pedagógus, 19,7%-a felekezeti fenntartású intézményben tanuló diák szülője / nagyszülője, 13% egyéb fenntartású intézményben dolgozó pedagógus és 28,4% egyéb támogató (lásd diagram). A fentiek alapján megállapítható, hogy a kitöltők 58,7%-a valamilyen módon kötődik egyházi fenntartású köznevelési intézményhez, valamint a kitöltők 52% pedagógusként dolgozik.

Az 532, egyházi fenntartású intézményben dolgozó kitöltő pedagógus közül 259-en (48,6%) adták meg intézményük OM azonosítóját. A megadott válaszok alapján legalább 5 felekezet (katolikus, református, evangélikus, baptista, metodista) 31 fenntartójának 60 intézményéből voltak kitöltők. Úgy értékeljük, hogy az iskolájuk / óvodájuk azonosítóját önkéntesen megadó kitöltők számához képest meglepően sok intézményből érkezett vélemény (lásd lenti lista).

Az 1413 kitöltő közül 1409 fejezte ki támogatását a közösen megfogalmazott állásfoglalás 5 pontjával kapcsolatban, továbbá 146 kitöltő összesen 188 javaslatot tett. A továbbiakban ezen javaslatokat tesszük közé.

INTÉZMÉNY	FENNTARTÓ	FELEKEZET
Aszódi Evangélikus Petőfi Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium	Magyarországi Evangélikus Egyház	evangélikus
Baár-Madas Református Gimnázium,	Dunamelléki Református	református

Az állásfoglaláshoz kapcsolódó aláírásgyűjtés és a 6. pontra tett javaslatok kiértékelése

tanarballagas@gmail.com

www.tanarballagas.hu

Általános Iskola és Kollégium	Egyházkerület	
Berzsenyi Dániel Evangélikus (Líceum) Gimnázium és Kollégium	Magyarországi Evangélikus Egyház	evangélikus
Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium	Zirci Ciszterci Apátság	katolikus
Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium	Magyarországi Evangélikus Egyház	evangélikus
Budapesti Egyetemi Katolikus Gimnázium és Kollégium	Esztergom-Budapesti Főegyházmegye Katolikus Iskolai Főhatósága (EKIF)	katolikus
Budapesti Ward Mária Általános Iskola, Gimnázium és Zeneművészeti Szakgimnázium	Congregatio Jesu (Angolkisasszonyok Szerzetesrend)	katolikus
Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma és Kollégiuma	Zirci Ciszterci Apátság	katolikus
Deák Téri Evangélikus Gimnázium	Magyarországi Evangélikus Egyház	evangélikus
Ferences Gimnázium	Magyarok Nagyasszonya Ferences Rendtartomány	katolikus
Forrai Gimnázium és Művészeti Szakgimnázium a Magyarországi Metodista Egyház Fenntartásában	Magyarországi Metodista Egyház	metodista
Fráter György Katolikus Gimnázium és Kollégium	Egri Főegyházmegye	katolikus
Gödöllői Református Líceum Gimnázium	Gödöllői Református Egyházközség	református
Gödöllői Református Óvoda	Gödöllői Református Egyházközség	református
Kálvin Téri Református Általános Iskola	Veresegyházi Református Egyházközség	református
Karácsony Sándor Rózsatéri Református Általános Iskola és Óvoda	Kispest Rózsatéri Református Egyházközség	református
Karolina Katolikus Általános Iskola Székesegyházi Kórusiskola és Alapfokú Művészeti Iskola	Egyházmegyei Katolikus Iskolák Főhatósága	katolikus
Kiskunhalasi Református Kollégium Szilády Áron Gimnázium és Kollégium	Kiskunhalasi Református Egyházközség	református
Kodály Zoltán Magyar Kórusiskola Katolikus Általános Iskola, Gimnázium, Alapfokú Művészeti Iskola és Szakgimnázium	Esztergom-Budapesti Főegyházmegye Katolikus Iskolai Főhatósága (EKIF)	katolikus
Kovács Pál Baptista Gimnázium	Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy	baptista
Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium	Hajdúnánási Református Egyházközség	református
Krisztus Király Római Katolikus Általános Iskola	Egyházmegyei Katolikus Iskolák Főhatósága	katolikus
Mindszenty József Római Katolikus Óvoda és Nyelvoktató Német Nemzetiségi Általános	Székesfehérvári Egyházmegye	katolikus

Iskola		
Néri Szent Fülöp Katolikus Általános Iskola	Esztergom-Budapesti Főegyházmegye Katolikus Iskolai Főhatósága (EKIF)	katolikus
Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium	Magyarországi Evangélikus Egyház	evangélikus
Óbudai Szent Péter és Pál Szalézi Általános Iskola és Óvoda	Szalézi Intézmény Fenntartó	katolikus
Padányi Biró Márton Római Katolikus Gimnázium, Technikum és Általános Iskola	Veszprémi Főegyházmegye	katolikus
Páduai Szent Antal Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola	Székesfehérvári Egyházmegye	katolikus
Pannonhalmi Bencés Gimnázium és Szakkollégium	Magyar Bencés Kongregáció Pannonhalmi Főapátság	katolikus
Pannonhalmi Főapátság Máriaremete-Hidegkúti Ökumenikus Általános Iskolája	Magyar Bencés Kongregáció Pannonhalmi Főapátság	katolikus
Pannonia Sacra Katolikus Általános Iskola és Óvoda	Esztergom-Budapesti Főegyházmegye Katolikus Iskolai Főhatósága (EKIF)	katolikus
Patrona Hungariae Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium és Alapfokú Művészeti Iskola	Boldogasszony Iskolánővérek	katolikus
Péterfy Sándor Evangélikus Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium	Győri Evangélikus Egyházközség	evangélikus
Piarista Gimnázium	Piarista Rend Magyar Tartománya	katolikus
Piarista Gimnázium és Kollégium	Piarista Rend Magyar Tartománya	katolikus
Piarista Gimnázium, Kollégium, Általános Iskola és Óvoda	Piarista Rend Magyar Tartománya	katolikus
Piarista Szakközépiskola, Szakgimnázium és Kollégium	Piarista Rend Magyar Tartománya	katolikus
Premontrei Rendi Szent Norbert Gimnázium	Csornai Premontrei Prépostság	katolikus
Premontrei Szent Norbert Gimnázium, Egyházzenei Szakgimnázium, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium	Gödöllői Premontrei Apátság	katolikus
Prohászka Ottokár Katolikus Gimnázium	Székesfehérvári Egyházmegye	katolikus
Reménység Katolikus Általános Iskola és Óvoda	Esztergom-Budapesti Főegyházmegye Katolikus Iskolai Főhatósága (EKIF)	katolikus
Rózsakerti Demjén István Református Általános Iskola és Gimnázium	Budapest-Budafoki Református Egyházközség	református

Sylvester János Református Gimnázium és Technikum	Dunamelléki Református Egyházkerület	református
SZÁMALK-Szalézi Szakgimnázium	Szalézi Intézmény Fenntartó	katolikus
Szeberényi Gusztáv Adolf Evangélikus Gimnázium, Technikum, Szakgimnázium, Általános Iskola, Óvoda, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium	Magyarországi Evangélikus Egyház	evangélikus
Szent Angéla Ferences Általános Iskola és Gimnázium	Magyarok Nagyasszonya Ferences Rendtartomány	katolikus
Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Gimnázium	Esztergom-Budapesti Főegyházmegye Katolikus Iskolai Főhatósága (EKIF)	katolikus
Szent Gotthárd Általános Iskola és Gimnázium	Szombathelyi Egyházmegye	katolikus
Szent György Katolikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola	Egri Főegyházmegye	katolikus
Szent II. János Pál Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium	Krisztus Légiója Kongregáció	katolikus
Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Óvoda	Egyházmegyei Katolikus Iskolák Főhatósága	katolikus
Szent László Általános Művelődési Központ	Miasszonyunkról Nevezett Kalocsai Iskolánővérek Társulata	katolikus
Szent Lőrinc Katolikus Általános Iskola	Esztergom-Budapesti Főegyházmegye Katolikus Iskolai Főhatósága (EKIF)	katolikus
Szent Margit Gimnázium	Isteni Megváltóról Nevezett Nővérek Kongregációja - Magyar Tartomány	katolikus
Sztehlo Gábor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium	Magyarországi Evangélikus Egyház	evangélikus
Tatai Református Gimnázium	Tatai Református Egyházközség	református
Veresegyházi Katolikus Gimnázium	Egyházmegyei Katolikus Iskolák Főhatósága	katolikus
Zöldliget Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Baptista Általános Iskola és Gimnázium	Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy	baptista
Zsámbéki Premontrei Gimnázium, Szakgimnázium és Szakközépiskola	Premontrei Női Kanonokrend	katolikus
Zsámbéki Premontrei Keresztelő Szent János Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola	Gödöllői Premontrei Apátság	katolikus

3. A “6. pontra” tett javaslatok kiértékelése témakörök szerint

3.1. Anyagi és erkölcsi megbecsültség

3.1.1. Összefoglalás

a) Anyagi megbecsültség

Az oktatás felemelésének legelső feltétele, hogy jó képességű fiatalokat kell megnyerni az oktatás számára, a pályaelhagyást pedig meg kell állítani. Ennek nem megkerülhető eleme az anyagi megbecsültség kérdése, melynek két pilléren kell nyugodnia.

I. A pedagógusbérek hosszú távon kiszámíthatóan tegyék lehetővé egy család eltartását és az értelmiségi életformát. Legyen - ha szükséges törvényi - garanciája a bérek értékállóságának.

II. A fizetés legyen igazságos: igazodjon a munkaterheléshez, az óraszámhoz, legyenek kifizetve a helyettesítések és minden tanórán kívüli tevékenység.

A beérkezett vonatkozó javaslatok két csoportra bonthatók. Egyrészt szólnak a pedagógus bérek emelésének szükségességéről:

- rámutatnak a bérezés igazságtalan elemeire (kifizetetlen túlórák, a sikeres minősítések utáni “késleltetett” béremelés, a teljes állást jelentő 22-26 tanóra után ugyanakkora fizetés jár¹);
- felvetik a súlyozott bérezés bevezetését (elmaradott térségben, kevésbé jól teljesítő iskolában, ill. csoport létszám függvényében, érettségi tantárgy, gyermekét egyedül nevelő tanár esetén magasabb bér);
- jelzik a pedagógusképzésben főszerepet játszó mentortanárok méltó bérezésének hiányát;
- és ötleteket adnak ahhoz, hogyan lehet a pedagógus igazolvány valóban értékes.

¹ Teljes állás esetében bérezés szempontjából nincs különbség a heti 22 vagy 26 tanóra között, pedig ez olyan, mintha egy cégnél ugyanannyi pénzért az egyik munkástól hetente 40 óra, a másiktól pedig 47 óra munkát várnának el.

Másrészt ráirányítják a figyelmet arra is, hogy az iskolában alkalmazott többi szakember bérének rendezése is szükséges. A megfelelő számú iskolapszichológus, pedagógiai asszisztens, gyógy- és fejlesztőpedagógus, és a többi szakember nélkülözhetetlen segítséget nyújtanak a pedagógusok nevelő munkájához, a gazdasági szakemberek, titkárok és technikai dolgozók pedig azt tudják garantálni, hogy a pedagógusoknak csak a nevelő-oktató feladatokra kelljen koncentrálniuk.

Külön szeretnénk kihangsúlyozni a családos pedagógusok helyzetét. A jelenlegi bérszínvonal mellett, a családi adókedvezménnyel együtt is, sok családfenntartó pedagógusnak kell másodállást vállalnia azért, hogy méltó életkörülményeket tudjon teremteni a családjá számára. Egy családbarát ország gondoskodjon arról, hogy a pedagógusok a saját gyerekeik számára is lehessenek jelen szülőként!

Az anyagi megbecsültség nem az oktatási rendszer problémáinak megoldása, hanem a megoldás feltétele.

b) Erkölcsi megbecsültség

A pedagógusok erkölcsi megbecsülésének is megkerülhetetlen szerepe van a pálya vonzerejének mértékében. A megbecsülésben, eltérő mértékben ugyan, az ország vezetőinek, a társadalomnak és a pedagógusoknak is megvan a felelőssége.

Az ország vezetőinek, a fenntartóknak és a munkaadóknak a felelőssége különösen nagy, hiszen ahogy ők beszélnek a pedagógusokkal, a pedagógusokról, ahogy kezelik a közoktatás problémáit, az hatással van a társadalomra, mintát ad(hat) a társadalom tagjai számukra.

Az erkölcsi megbecsülésnek sok eleme van. A jelenlegi helyzetben három dolog fontosságát szeretnénk kiemelni.

- Párbeszéd: tanárként hisszük, hogy az oktatás és nevelés emberek közötti együttműködésen alapul. Nem lehet ez másképp az oktatásszervezésben sem. Szükséges, hogy érdemi tárgyalások induljanak a pedagógusok és a szülők képviselőivel.
- A megfélemlítés gyakorlatának azonnali leállítását és a sérelmek orvoslása.²

---

² Ld. még: *Úgy szeretném, ha egy ilyen kérdőív kitöltése közben sem kellene többször arra gondoljak, hogy milyen információkat adhatok meg és vajon ez milyen következménnyel fog járni.* (Az állásfoglalás egyik aláírója által megfogalmazott "6. pont.")

- Az erkölcsi megbecsültség fontos szimbóluma lenne az oktatási minisztérium felállítása.

Az oktatási rendszer fejlesztése egyszerre morális kötelesség és gazdasági racionalitás,³ nemzetstratégiai kérdés, mely önálló oktatási minisztérium felállítását követeli meg.

3.1.2. A beérkezett konkrét javaslatok (29)

3.1.2.1. A pedagógusok anyagi megbecsülése (13)

- Azonnali, legalább 50%-os béremelést!
- A 22 tanítási órán felüli tanítási órák túlórákénti kifizetése.
- Az elmaradt bérek (bérek számítási alapjának befagyasztása 2014-ben, kötelező óraszámok növelése) és ki nem fizetett munkák (kirándulások, helyettesítések) díjazásának visszamenőleges pótlása.
- A pedagógus minősítés után azonnal emeljék meg a fizetést, ne csak a következő év januárjától. Ha valaki tavasszal minősül, majdnem egy évet kell várnia az emelésre. Ez etikátlan.
- A megélhetést túlmunka nélkül is biztosító, fenntartható bérezést.
- Ösztönzőket az alulteljesítő intézményekben munkát vállaló pedagógusok számára, hogy a szakos ellátottság az oda járó tanulók számára is biztosítva legyen!
- Súlyozott bérrendszer. Pl. attól függően ki mekkora létszámú csoportot tanít, milyen felelősséggel (érettségi-tantárgy vagy sem stb).
- Azt is szeretnénk, hogy a bérünk is a köznevelés más intézményeiben dolgozó pedagógusok bérével azonos mértékben emelkedjen. A szakképzésben korábban lezajlott béremelés, a híradásokkal ellentétben még a 10 %-ot sem érte el, amit az infláció már régen erodált.
- Gyermeküket egyedül nevelő tanárok extra támogatása.

³ Az MTA állásfoglalása a közoktatásról - A Magyar Tudományos Akadémia Vezetői Kollégiumának állásfoglalása a közoktatás jelentőségéről, helyzetéről és a fejlesztéséhez szükséges teendőkről (Elérhető: https://mta.hu/mta_hirei/az-mta-allasfoglalasa-a-kozoktatasarol-112462 A letöltés ideje: 2022. december)

- Pedagógus képzésben dolgozó tanárként a mentortanárok megbecsülését is csatolnám az egyik ponthoz.
- A leendő pedagógusigazolványon a SZÉP kártyához hasonlóan legyen továbbképzési fül, amelyre a pedagógusok rendszeres utalást kapnak, hogy ők dönthessék el, mely képzésekre szeretnének elmenni.
- A pedagógusigazolvánnyal járjon átgondolt kulturális támogatási rendszer, amely az értelmiségi léthez biztosít hozzáférést településtípustól független felhasználásra (színház, könyvvásárlás, könyvtár, zene, akár online előfizetések, folyóiratok stb).
- Pedagógus igazolvány kiállítása és az azzal járó kedvezmények kiszélesítése a tanórán kívüli tevékenységek, kulturális programok szervezése, előkészítése céljából.

3.1.2.2. A többi iskolai alkalmazott anyagi megbecsülése (6)

- A nem pedagógus, de iskolában, óvodában dolgozók bérének rendezése is fontos pl. pedagógiai asszisztens, gazdasági munkatárs, iskolatitkár.
- A pedagógusok bérezésének átalakítása szükséges, de nem elégséges feltétele az oktatás megújításának, a XXI. század új kihívásaihoz igazításának. A mindenkori kormány kiemelkedő feladatának kell tekintse a következő generációk tudásának és készségeinek fejlesztését. Ez csak megfelelő anyagi és szakmai feltételek mellett történhet.
- Ahhoz, hogy az oktatási intézmény működjön, a technikai személyzet munkája is elengedhetetlen. Nekik is megfelelő bérezés és elismerés jár. Értük is álljon ki a pedagógiai szakszervezet!
- Jól fizetett iskolapszichológust minden iskolába!
- Egyéb iskolai alkalmazottak fizetésének a rendezésére is kerüljön sor!
- Átfogó reformot a tanárképzésben! Lássák el a felsőoktatási intézményeket kellő humán és anyagi erőforrással! Fizessék meg az egyetemen dolgozókat is, és modernizálják a képzést!

3.1.2.3. Erkölcsi megbecsülés (10)

- Önálló oktatási minisztérium! (5 fő javasolta)

- Párbeszédet az oktatás résztvevői közt! (2 fő írta)
- Kezdődjön el egy egyeztetési folyamat ezekről a pontokról az oktatási intézményt fenntartó egyházi közösséggel.
- A szakképzésben is pedagógusok vagyunk, kérjük vissza ezt a megnevezést az oktató helyett.
- Ha a pedagógustársadalom egyes tagjainak félelemben kell élniük, mindannyiunknak van félnivalója. A megfélemlítés gyakorlatának azonnali leállítására és a sérelmek orvoslására nélkül nem képzelhető el a helyzet végleges feloldása, az eskaláció elkerülése.
- Megbecsültséget az oktatásban dolgozóknak! Nemcsak a pedagógusoknak, hanem az oktatást segítő dolgozóknak és a technikai dolgozóknak is.
- Védelmet a tanároknak! Ne fordulhasson elő, hogy diákok vagy szülők fenyegetik, vagy akár tettelesen bántalmazzák a pedagógust. Illetve fegyelmezési jogi eszközök alkalmazásának a lehetőségét! Mivel teljesen eszköztelen a tanár, teljesen kiszolgáltatott az agresszív, különböző problémákkal küzdő, kezeletlen gyerekekkel szemben. Ez mind a megbecsülés része lehetne.
- Visszaállítani a kiváló szakmai munkáért járó kitüntetések: Kiváló tanár, vagy miniszteri dicséret (persze ehhez oktatási miniszter is kell).
- Legyen nemzet pedagógusa, hasonlóan a nemzet színészéhez, sportolójához!
- Úgy szeretném, ha egy ilyen kérdőív kitöltése közben sem kellene többször arra gondoljak, hogy milyen információkat adhatok meg, és vajon ez milyen következménnyel fog járni.

3.2. Képzés, életpálya

3.2.1. Összefoglalás

Az erkölcsi és anyagi megbecsültség megléte növeli a pedagóguspálya vonzerejét és presztízsét, aminek fontos szerepe van abban, hogy az elhivatott, jó képességű, a tanári pályára legalkalmasabb fiatalok valóban a tanári hivatást válasszák. Ez a ház alapja. Jelen alfejezetben a további lépésekre vonatkozó javaslatokat vesszük sorra, melyek felölelik a

pedagógus életpálya egészét, és nagy szerepük van abban, hogy a pedagógusok ne csak elkezdjék, hanem ki is tartsanak pályán.

Ezen a pályán az első lépés az, hogy olyan elméleti és gyakorlati ismeretekkel vértessük fel őket, olyan tapasztalatszerzési lehetőségeket nyújtunk számukra, melyek segítségével képesek lesznek majd helytállni pedagógusként. A beérkezett javaslatok a tanárképzés gyakorlati oldalának erősítését, valamint valamilyen típusú (kimeneti és bemeneti) alkalmassági vizsga/mérés bevezetését tartják szükségesnek.

A második lépés annak biztosítása, hogy pályájuk során elérhetőek és anyagilag támogatottak legyenek számukra a saját, és a rájuk bízott diákok igényeihez illeszkedő továbbképzések.

A harmadik lépés - ami véleményünk szerint a pályán tartás szempontjából a legfontosabb - a munkaterhek csökkentése, a kiégés megelőzése, a pszichés túlterheltség kezelése. Erre megoldásként négy javaslatot emelnénk ki a beérkezettek közül:

- a pedagógusok kötelező óraszámának csökkentése;
- korengedménnyel (pl. 30-35 év munkaviszony után) lehessen elmenni teljes összegű nyugdíjba, vagy 25 év aktív tanári munkaviszony után fokozatosan csökkenjen a teljes státuszt jelentő óraszám;
- legyen lehetőség szakemberhez fordulni egyéni, a pedagógus hivatáshoz kapcsolódó nehézségekkel, problémákkal (pszichológiai tanácsadás, coaching, mediáció, szupervízió, stb);
- A pihenőév valamilyen rendszerének bevezetése.

Nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy miközben mindez közvetlenül a pedagógusok jól létét segíti elő, ugyanakkor közvetetten **a diákok is nyertesei ennek, hiszen így olyan pedagógusokat kapnak, akik szellemileg-lelkileg egyensúlyban vannak, és van idejük és energiájuk a velük való személyes törődésre.**

Végül szót kell ejteni az előmenteli vagy minősítési rendszerről. Elismerjük, hogy szükség van valamilyen egységes minősítési rendszerre, arra, hogy időről-időre szakmai visszajelzést kapjon a pedagógus a saját teljesítményéről. Ugyanakkor a beérkezett javaslatok azt mutatják, hogy a pedagógus körökben “portfólió írás” néven emlegetett rendszer ezen a

téren sok kívánnivalót hagy maga után, miközben rengeteg időt vesz el, amit a pedagógus sokkal értékesebb módon tudna a diákok javára fordítani. Érdeemes lenne megvizsgálni, hogy milyen saját értékelési rendszere van egyes iskoláknak, ezek milyen hatékonysággal működnek, és át kell gondolkodni, hogy ezekből mi emelhető be egy "közös" minősítési rendszerbe.

3.2.2. A beérkezett konkrét javaslatok (36)

3.2.2.1. Pedagógusképzés (18)

- Fizessék meg az egyetemen dolgozókat is, és modernizálják a képzést! A teljes képzés legyen elvégezhető 5 év alatt, ha valaki megfelelően teljesít. (Most 5+1.) A jelenlegi átalakítások kontraszelekcióhoz vezetnek, a finanszírozás ne a hallgatók számától, hanem a képzés igényeitől függjön, ne a tanárképzés vadásszon inkompetens fiatalokra, legyen az egyetemnek presztízse!
- A pedagógus képzésben résztvevők extra támogatása, amíg nem lesz elégséges a minőségi pedagógusok létszáma.
- A közoktatás tartalmi és szerkezeti megújításával párhuzamosan a tanárképzési struktúra átgondolását is szorgalmazom (olyan tanárként, aki egyetemen is tanít, méghozzá a pedagógusképzésben). A képzés a gyakorlatból táplálkozzon és a gyakorlatra fókuszáljon, a tanárképzés és a tanári pálya mindennapi valósága közötti szakadék ilyen formán történő áthidalása is segíthet abban, hogy később kevesebb pályaelhagyó legyen (aki a tanárlét kihívásaival szembeesülve veszíti el korábbi illúzióit a pályával kapcsolatban).
- Gyakorlatorientáltabb és effektívebb, korszerűbb és színvonalasabb tanárképzési rendszert! (4 fő írta)
- Tanárképzés presztízsenek, színvonalának visszaállítása - a "lebutított" képzések újragondolása.
- A pedagógusoktatás teljes reformját!
- A pedagógusképzésben is szükséges a reform. Kapjon nagyobb súlyt a tananyag mellett (szemben) a gyerekre való figyelem. Olyanok kapjanak pedagógusképesítést, akik akarnak, tudnak, szeretnek a gyerekekkel foglalkozni, megfelelő erkölcsi és

kulturális szinten állnak. Korszerű módszerek megismertetése a hallgatókkal, ne vegyék el a kedvüket és energiájukat a leendő munka szempontjából irreleváns anyagokkal.

- Az óvodapedagógus-képzés kötelező része legyen a gyermekelsősegély tanfolyam, vagy ennek elvégzését intézményenként biztosítsák térítésmentesen az óvodapedagógusok és a gyermekekkel foglalkozók számára. (Nem a HACCP szabályai fogják megelőzni a baleseteket, hanem ha felkészülten tudjuk kezelni a balesetet szenvedett gyereket.)
- Tanárszakon legyen az egyetem során bemeneti és kimeneti alkalmassági vizsga.
- Komoly alkalmassági felvételit, a módszertan erősítését!
- Szűrni kell, hogy ki alkalmas a pályára!
- Megbecsülés és vonzó életpálya mellett szigorú alkalmassági vizsga letételét is szükségesnek tartom. Véleményem szerint a pedagógusoknak nemcsak szakmai tudásra van szükségük, hanem kiemelten fontos, hogy a gyerekekkel is tudjanak bánni, és a tiszteletet ezáltal érdemeljék ki. Véleményem szerint a lexikális tudás még nem tesz senkit jó pedagógussá, ahhoz emberség és példamutatás is kell. Azon pedagógusok, akik ennek nincsenek birtokában, többet ártanak a szakma képviselőinek megítélésében, mint amennyit segítenek a tudásukkal. Szerintem a pedagógusok érdeke ennek kiszűrése is, valamint a fekete pedagógia szigorú szankcionálása jelzőrendszer működtetése útján.
- "Vissza az iskolába program" kidolgozása a versenyszférában elhelyezkedett tanárképzetségűek visszacsábítására az oktatási intézményekbe a tanárhiány azonnali csökkentése érdekében.
- A vágyott gyermekek világra jöttének támogatásához hasonlóan szükséges volna felmérni, hogy a diákok, különösen a jó képességű középiskolás diákok hány százaléka szeretné hivatásának választani a tanári pályát, ha a fizetés nem számítana (saját iskolánkban ez legalább 20% körüli), kénytelenek azonban erről egy racionális döntéssel lemondani megélhetésük és családlapítási terveik érdekében.

Miközben a gyakorlóiskolai tapasztalatok azt mutatják, hogy egyre gyengébb képességekkel és egyre hiányosabb szakmai felkészültséggel érkeznek a tanárjelöltek,

tisztelet az egyre kevesebb kivételnek. Nyelvtanári tapasztalat: nyelvi záróvizsgájuk ellenére nyelvtudásuk sokszor nem éri el a B2-es (!) szintet, nem lennének képesek letenni az emelt szintű érettségit, a gyakorlat végére sem képesek önálló óratervezésre. A jelenlegi tanárbérezés okolható azzal, hogy a felsőoktatás kényszerpályára került, drága pénzen próbál kiképezni nagy arányban eleve alkalmatlanokat, egyben a kormányzat számára is rejtve maradhat a folyamatosan romló, tényleg drámai valós helyzet.

Feltételezhető, hogy a jelenlegi magyarországi bérstruktúra mellett az ígért értelmiségi átlagbérhoz képesti 80%-os bérszint nem lesz elegendő arra, hogy a tanárihiányt úgy orvosolja, hogy a jelenlegi folyamatokat visszafordítva a jó képességű, rátermett és elhivatott fiatalokat vonzza, és megtartsa a tanári pályán.

- Azért a tanárok minőségén sem ártana javítani... Teljesen függetlenül az 5 ponttól.

3.2.2.2. Továbbképzések (4)

- Szakmai továbbképzések ingyenes / anyagilag támogatott hozzáférése.
- Hasznos, gyakorlatias, és lehetőleg ingyenes, vagy az oktatási intézmény által támogatott továbbképzéseket szeretnék, ahol tájékozódhatok az általam tanított tantárgy legújabb módszertani fogásairól, alternatív tanrendű vagy külföldi iskolákban megvalósuló jó gyakorlatokról.
- Speciális igényű gyerekek kapcsán továbbképzés, ötletbörze.
- A pedagógusoknak legyen továbbképzési kerete, és ők dönthessék el, hogy mely akkreditált képzésekre használják fel. Ez kvázi piaci helyzetet alakítana ki, ami a képzések minőségén is sokat segítené.

3.2.2.3. Munkaterhek mérséklése, pszichés leterheltség - kiegészítő megelőzése (9)

- Pedagógusok kötelező óraszámának csökkentése 22-re, vagy 20-ra. Így is dolgoznának bőven heti 40 órát a tanárok, ugyanakkor nem égnének ki, több idejük lenne az órákra felkészülni, a tehetséggondozásra, és a saját családjukra is.
- Az óvodai ellátásban dolgozó dajkák szabadsága egyezzen meg az óvodapedagógusokéval és a pedagógiai asszisztensével.

- Vegyék le a tanárokról, óvodapedagógusokról a rengeteg adminisztráció (szülői igazolások ellenőrzése, 50 óra közösségi munka adminisztrálása, törzslapok, bizonyítványok írása, stb., az óvónőknek még ennél is sokkal több adminisztrációs feladata van) és mindazon plusz munkák terhét, amihez nem szükséges pedagógus végzettség (pl. osztálykirándulások szervezése), alkalmazzanak ezek elvégzésére külön embereket!
- Osztályfőnököknek, munkaközösségvezetőknek, szakértőknek 18, a többi tanárnak 20 tanítási órája legyen! Szakkör 1-2 óra erejéig beszámítható legyen ebbe az óraszámra!
- A nagy pszichés terhelés okán vagy korengedménnyel (pl. 30-35 év munkaviszony után) lehessen elmenni teljes összegű nyugdíjba, vagy 25 év aktív tanári munkaviszony után fokozatosan csökkenjen a teljes státuszt jelentő óraszám - nyilván úgy, hogy a bér marad a teljes óraszámra érvényes bér. Ezek egyike, vagy mindkettő igen komoly vonzerő lehetne.
- Elérhető szakmai támogatást az életpálya során (pl. pszichológiai tanácsadás, coaching, nevelőtestületi mediáció, szakmai műhelyek).
- Az iskolákban a pedagógusok között legyen kötelezően szakmai egyeztetés: esetmegbeszélő csoport, szupervízió, intervízió. Ezeket vezesse az iskola pszichológusa. Minden iskolában (általános, középiskola, egyetem) legyen pszichológus.
- Pedagógusok részére mentálhigiénés lehetőségek és folyamatos szupervízió, pszichológusok ill. mediátorok, művészetterapeuták bevonása a mindennapi (osztály, tanár, szülő közötti) problémák megoldásához.
- 10 évenként 1 év fizetett szabadságot regenerálódásra, továbbképzésre.

3.2.2.4. Portfólió/minősítési rendszer (6)

- A kötelezően előírt portfóliókészítéshez rendeljenek hozzá tanulmányi szabadságot.
- A "semmire sem jó" bürokratikus terheket vegyék le a tanárok/iskolák válláról: portfólió írás.
- A jelenlegi pedagógusminősítési rendszer eltörlése.

- Portfólióírás eltörlése.
- Szüntessék meg a pedagógusértékelés és -ellenőrzés szurreális rendszerét! A pedagógus I és II minősítést, a mestertanárok és kutató tanárok ötévenkénti újraminősítését, a tanfelügyelet jelenlegi formáját, az önértékelés és belső ellenőrzés felesleges procedúráját. Hagyják a pedagógust azzal foglalkozni, ami a dolga, amihez ért, ne kelljen állandóan bizonyítania, hogy dolgozik!
- A többszintű ellenőrzési rendszer megszüntetését, a kötelező minősítési rendszer eltörlését!

3.3. Oktatásszervezés

3.3.1. Összefoglalás

Az oktatásszervezéshez kapcsolódó javaslatokat hat altémára osztottuk fel. Az egyikbe sem illő javaslatokat az “egyéb” címszó alá soroltuk be.

A legtöbb javaslat az *Oktatásirányítás, oktatási minisztérium, önkormányzatok szerepe* altémához érkezett. Az oktatási minisztérium felállítása nemcsak a pedagógusok erkölcsi megbecsülésének egyik jele lenne (mint írtuk fentebb), hanem az oktatás kormányzati szintű érdekképviseléséhez és a jól működő oktatáshoz is nélkülözhetetlen. Tizenkét éve nincsen oktatási minisztérium Magyarországon. Tizenkét éve úgy zajlanak a kormányülések, hogy nincs ott egy ember, akinek az első számú felelőssége a közoktatás, az, hogy forrásokat harcoljon ki a számára, egyeztetéseket folytasson az érdekében. Kicsit olyan helyzet ez, mintha a magyar labdarúgó válogatottat MLSZ és szövetségi kapitány nélkül próbálnák kijuttatni az Eb-re. Valóban arra lenne a legnagyobb szükség, hogy elkezdődjön a párbeszéd az oktatáskutatókkal, a tanárképzőkkel, a szakpolitikusokkal, az érdekképviselési szervezetekkel, és egy lassú, bonyolult, sziszifuszi munka eredményeként megszületne az oktatási stratégia.

Az oktatás ügye nemzetstratégiai kérdés, amely felelős oktatási minisztérium felállítását követeli meg!

Az oktatási minisztérium felállításának szükségessége mellett kifejeződik a javaslatokban a tankerületek működésével kapcsolatos hiányérzet, az önkormányzatok szerepének újragondolása, valamint a szubszidiaritás elve.

A *Finanszírozás* című altémánál szintén megjelenik a szubszidiaritás kérdése, mégpedig úgy, hogy az egyes intézményeknek legyen nagyobb anyagi önállósága. Ez inkább az állami fenntartású intézményeket érinti, melyek nem önálló jogi személyek, nincs saját költségvetésük. Fontos téma, hogy van-e az egyházi és állami iskolák állami finanszorizása között különbség. Olykor feszültséget generál, megosztja a pedagógus társadalmat és a szülőket az állítás, hogy az egyházi iskolák több állami forráshoz jutnak.

Jelentős mértékben segítené a pedagógusok munkáját, ha az *oktató-nevelő munkát segítő szakemberek* megfelelő számban lennének elérhetőek az iskolában. Sajnos egyre több olyan gyerekkel találkozunk az iskolákban, akik olyan sebet hordoznak, olyan nehézséggel küzdenek, melyek begyógyítására ill. megoldására nekünk, pedagógusoknak nincs megfelelő képzettségünk, vagy ha van is, akkor időnk és energiánk nincs elegendő. Amennyiben elérhető lenne elegendő számú pszichológus, szociális munkás, gyógy- és fejlesztőpedagógus, családsegítő szakember, az óriási nyereség lenne elsősorban a gyerekek számára.

Az oktatás iskolai keretei és céljai altéma kapcsán három dolgot tartunk szükségesnek kiemelni. Mindhárom komoly szakmai egyeztetést kíván az oktatásirányítók, az oktatáskutatók és a terepen tevékenykedő pedagógusok között. Az egyik a kompetencia vs. tudás “vita”, a másik a csoportlétszámok (kisebb csoportban hatékonyabban lehet dolgozni, személyesebb tanár-diák kapcsolat kialakítására van lehetőség), a harmadik a diákok óraterheinek csökkentése.

A *pedagógusok adminisztrációs terheinek* nagymértékű csökkentése sürgető feladat, ugyanis a pedagógushivatás lényegétől veszi el az időt, a diákok javára fordított időtől: személyes beszélgetések, órákra készülés, önreflexió (ami a fejlődés egyik kulcsa), stb.

Végül, de nem utolsó sorban, az *egyéb* javaslatok közül **a szegregáció elleni küzdelmet emelnénk ki**. Amennyiben az oktatási rendszer nem tudja ezt a problémát megoldani, vagy még inkább: megelőzni, az akár társadalmi katasztrófát is okozhat. Keresztényként ebben a küzdelemben az élen kell járnunk!

3.3.2. A beérkezett konkrét javaslatok (57)

3.3.2.1. Oktatásirányítás, oktatási minisztérium, önkormányzatok szerepe (16)

- **Önálló oktatási minisztériumot** olyan jogkörökkel és költségvetéssel, amellyel az oktatást kiemelt nemzetstratégiai kérdésként tudják kezelni. (5 fő javasolta)

- Önálló Oktatási Bizottságot, amely NEM a kormány alá tartozik, így nem négyéves ciklusok szerint, hanem hosszútávú nemzetstratégiában gondolkodik.
- Érdemes megvizsgálni, hogy szükséges-e, s ha igen, miként lehet alkotmányos erővel rögzíteni a legfontosabb oktatási célokat és/vagy eszközöket annak érdekében, hogy ezekhez a mindenkori kormány alkalmazkodjon.
- A döntések előkészítésébe vonják be az oktatókat, oktatási kutatókat.
- Nagyobb szerepet az önkormányzatoknak!
- Tankerületek megszüntetése, önkormányzati fenntartás visszaállítása!
- Alulról jövő építkezés fontossága a szubszidiaritás elvének bevezetése az oktatáspolitikába!
- Az intézményvezetők is kapjanak nagyobb autonómiát (például a költségvetés terén)! Az állami iskolák egy részében még mindig borzasztó körülmények között tanulnak a gyerekek. Az alapvető infrastrukturális fejlesztésekért és a mindennapi dologi kiadásokért (beázott, beszakadt tető, üveg nélküli ablakok, WC-papír, fénymásolás stb.) ne kelljen könyörögni.
- Az iskolák problémái, illetve igényei településenként eltérhetnek. A helyben jelentkező problémákat pedig helyben lehet a leghatékonyabban megoldani. A szakmai felügyelet kivételével az önkormányzatok kapják vissza az iskolákat a szükséges forrással és hatáskörrel együtt!
- Látva az iskolaügyben a szülők részvételét, talán érdemes lenne a hajdan sajnós nem megfelelően fogadott iskolaszék gondolatát megfontolni. Jó fórum lehetett volna, ill. lehetne az iskola és a szülők kapcsolatában, az iskoláért érzett felelősségvállalásban.
- Nem szerencsés, hogy az oktatás és a rendészet területe kormányzati szinten összekapcsolódik, mert más működési logikán alapulnak. Felszabadító, kontrollmentes oktatást és autonóm, kisközösségekbe szerveződő tanártársadalmat!
- Nemzeti konzultációt a köznevelésről!

3.3.2.2. Finanszírozás (6)

- A felekezeti és az állami oktatás közötti, finanszírozás szempontjából való megkülönböztetés megszüntetését kérjük. Legyenek egyenlők az esélyek mindkét

oktatási formában, támogassuk együtt a szegregáció megszüntetését! Segítsük együtt a hátrányos helyzetben lévőket, hogy minőségi oktatást biztosíthassunk nekik. Az egyházi iskolák mondjanak le a többlettámogatásról a társadalmi igazságosság nevében!

- A tanulók ugyanannyi anyagi támogatást kapjanak személyenként és viessék ezt abba az iskolába, ahová beíratják a szülei függetlenül attól, hogy az egyházi, önkormányzati, állami vagy magániskola.
- A finanszírozás ne diákonként, hanem csoportonként legyen, így kisebb csoportokban folyhat az oktatás, illetve ne az sni-s és btmn-es tanulók kapjanak kiemelt támogatást, hanem a jól tanulók.
- Egy kiemelkedő oktatási színvonalú iskolában (amilyen a Budapesti Piarista Gimnázium is) ugyanakkor elkerülhetetlennek látom a magánfinanszírozás bevonását. Az anyagiakban szűkösebb helyzetben lévő családok tehetséges gyermekeinek tandíjmentességét a magánfinanszírozásból működtetett támogatási rendszer biztosíthatja. Egy iskola elismertségében a tanárok képességei és a végzős diákok eredményei egyaránt fontos szerepet játszanak. Az anyagi hozzájárulás önmagában nem helyettesítheti a felvételi eljárást (nem okozhatja a szellemi színvonal csökkenését), ugyanakkor megteremtheti az arra érdemes diákok bejutását az intézménybe.
- Kapjon költségvetési garanciákat a köznevelés teljes körű reformja!
- Több anyagi önállóság az intézmények számára, akár az alapítványokon keresztül!

3.3.2.3. Oktató-nevelő munkát segítő szakemberek (7)

- Az oktató-nevelő munka segítését az intézményi igényeknek megfelelően: forrás biztosítását pedagógiai asszisztensek alkalmazására.
- Magasabb óraszámban elérhető iskolapszichológust, iskolai szociális munkást! Forrás biztosítását a pedagógiai szakszolgálatoknak és köznevelési intézményeknek, hogy elegendő és megfelelő végzettségű szakembert (gyógypedagógust) alkalmazhassanak, s ezáltal a sajátos nevelési igényű gyerekek lakóhelyükhöz közel elérhető fejlesztésben részesülhessenek.

- Teljesen abszurd, hogy központilag határozzák meg, hogy egy iskolában a műszaki és a pedagógusokat segítő személyek száma mennyi lehet. Ez teljes mértékben függ az iskola épületétől, az iskolák szociális környezetétől. Országosan jóval több pszichológusra, gyógypedagógusra, pedagógiai asszisztensre lenne szükség, persze iskolánként eltérő számban!
- Az integráló oktatás-nevelés támogatása, anyagi és személyi feltételeinek megteremtése!
- Jól fizetett iskolapszichológus legyen elérhető minden iskolában! (2 fő javasolta)
- Tanulási és magatartási nehézségek valós segítése.

3.3.2.4 Az oktatás iskolai keretei és céljai, kompetenciafejlesztés és tárgyi tudás (11)

- A 21. század igényeinek jobban megfelelő, releváns tudást adjon az iskola, ill ezeknek megfelelő készségeket fejlesszen. Egy ennek megfelelő oktatási rendszer kialakításába a szülőket is be kell vonni.
- A korszerű oktatás nagyjából projektalapú csapatmunka kellene, hogy legyen, amely a gyermek problémamegoldó és együttműködési képességét gyakorlati módon fejleszti, szemben a "ledaráljuk neki az anyagot és 45 percig csöndben ül, addig se kérdez" gyakorlatával.
- A korábbi "mondással" szemben, miszerint csak kompetenciaátadás történjen, a nevelés helye az iskola, ahol példaadó tanítók és tanárok dolgoznak.
- Értelmes, céltudatos időfelhasználás: A mindennapos kötelező testnevelés helyett kötelezően választható délutáni szakköröket lenne érdemes bevezetni, melyek lehetnének szaktárgyi, kulturális vagy sport tevékenységek. Ha egy tanárnak heti 20 kötelező tanóránál nincs több órája, akkor beleférhet, hogy hetente 1 vagy maximum 2 ilyen délutáni célzott foglalkozást tartson, mely lehet tehetséggondozás vagy felzárkóztatás. Ha a diákok óraterheit is racionalizálják, akkor elő lehet írni, hogy heti két órában vegyenek fel ilyen foglalkozásokat. Így a gyerekek jó kezekben lennének, kisebb létszámban lehetne velük foglalkozni, és senkit nem kellene elbocsátani, viszont hatékonyabb lenne a munkánk.
- Mi volna, ha bizonyos tárgyakat, főleg természettudományos vonalról nem szakképzett (=egyetemet végzett) tanár, hanem céges munkavállaló tanítaná. Így nem

kiégett, keveset kereső informatikatanárok lennének, hanem piaci fizetéssel rendelkező, lelkes emberek. Az anyagiakat pl. cafetéria formájában az öt foglalkoztató cég állná, amelynek érdeke az embereit tanárnak elengedni, mert erre támogatást kap. Így az iskola az alapvetően jelenlélet igénylő (főleg humán jellegű) tárgyak tanárait fizetné csak, így rögtön több fizetést tudna adni.

- Kisebb létszámú osztályok és kisebb létszámú nyelvi csoportok . Az osztálylétszámot 30 főben, egy nyelvi csoport létszámát 15 főben lenne szükséges maximálni. Még ez is meghaladja az ideális nyelvórai létszámot, ami nyelvi csoportoknál 10-12 fő lenne. Erre való törekvést lenne célszerű megvalósítani, ami egyaránt szolgálná az oktatás hatékonyságát és a tanári túlterhelés csökkenését.
- Maximálnám az osztálylétszámot. 32 fő elsőben, de második osztályban is nagyon sok. Persze egyik évfolyamon se ideális az ekkora létszámú osztály.
- Engedélyezett osztály/csoportlétszám differenciált csökkentése.
- A készségtárgyakból osztályzatot csak szorgalomra és objektíve mérhető feladatokra lehessen adni, alkotásra, énekekre, sportteljesítményre, stb. ne.
- A gyerekek terhelhetősége, óraszámcsökkentése, de a leadandó/megtanulandó anyag ne legyen sűrítve! Az esetleg legyen középiskolában az utolsó 2 évben emeltszintű oktatásként, attól függően, hogy milyen pályát fog választani a középiskolás!
- Csökkenjen a diákok óraterhelése!

3.3.2.5. Mérések (2)

- "Apróság" a kompetenciamérés idén bevezetett formájának átgondolása. A mérés feladatai köszönőviszonyban sincsenek a kerettantervben meghatározott kompetenciákkal. Az általános iskolákban a bemeneti mérés november végéig tart, és még hosszan sorolhatnám az anomáliákat.
- A diákok új, kimeneti, bemeneti mérésének teljes átalakítása.

3.3.2.6. A pedagógusok adminisztrációs terhei (5)

- Adminisztratív terhek eltörlése. (5 fő javasolta)

- A pedagógusok munkaidejének jelentős részét az egyre több papírmunka teszi ki, különösen az osztályfőnökökét. Ezt az időt inkább szakmai továbbfejlesztésre, új pedagógiai módszerek elsajátítására használhatnák.
- Portfólióírás, kimeneti/bemeneti/egyéb mérésekkel történő statisztikagyártás a hivatalnak az oktatásra szánt időből stb.
- Szülői igazolások ellenőrzése, 50 óra közösségi munka adminisztrálása, törzslapok, bizonyítványok írása, stb. Az óvónőknek még ennél is sokkal több adminisztrációs feladata van.

3.3.2.7. Egyéb (10)

- Küzdelem a szegregáció ellen – az egyházi iskolák léte ne súlyosbítsa a szegregációt; a közoktatás jelentősen javítsa a hátrányos helyzetű gyermekek esélyeit!
- Esélyegyenlőséget!
- Az oktatási rendszer szerkezetileg nem egységes. A szerkezetváltó intézmények (hatosztályos és nyolcosztályos “kisgimnáziumok”) számos problémát vetnek fel: 1) a párhuzamosságok miatt a felső tagozatokat érintő évfolyamok esetében dupla finanszírozás történik, 2) a hatosztályos és nyolcosztályos felvételekre csak magántanár segítségével lehet felkészülni, így ezen intézmények a társadalmi szelekció (rosszabb esetben szegregáció) szolgálatában állnak, 3) a diákjaitól rendszeresen “megfosztott” általános iskolákban folyamatosan újra kell kezdeni az építkezést. Középtávon elengedhetetlen egységes szerkezet kialakítása (Pl. 5+3+4 / 4+3+5 / 5+3+5).
- Tankötelezettség 18 éves korig (2 fő javasolta)
- Miért kezdődik a tanítás 7.45-kor, amikor a gyerek még alszik? Semmi értelme.
- A lakosság általános kulturális fejlődése - amelynek alapja az oktatás - versenyképességünk legfontosabb eleme. Az oktatásba való beruházás hosszútávú és biztos befektetés. Gazdasági kérdésként is kezelendőnek kell lennie.
- Az iskolai fegyelem helyreállítása alapvető a hatékony oktatáshoz. Ugyanígy védelem illeti meg a pedagógusokat a szülők nyomásával szemben.

- Vizsgálják meg körültekintően az iskolai és közösségi hittan egymásra és a közösségi életre gyakorolt hatását!
- Mivel az általános iskola 16 óráig kötelező (bár szülői kérésre kikérhető a tanuló, de sokszor délutánba nyúlik még ennek a korcsoportnak is a iskolai elfoglaltsága), továbbá a gimnazisták ugyan hazamehetnek az utolsó tanóra után, de többük még 3 órákkor is az iskola épületében tartózkodik, kiemelten fontosnak tartom a megfelelő minőségű, folyamatos minőségbiztosítási rendszerrel monitorozott iskolai étkeztetés megoldását. Négygyerekes, dolgozó anyaként hatalmas segítség és megkönnyebbülés lenne, ha tudnám, az iskolai menzára bátran befizethetem a gyerekeket. Több minőségi időt tudnék eltölteni a családommal, ha nem kellene naponta kétszer főzőnöm a gyerekeknek, csak egyszer, vacsorára.
- Szakszervezetek, pedagógus-érdekvédelmi szervezetek létrehozásának és fennmaradásának támogatása.

3.4. Tananyag és tankönyv

3.4.1. Összefoglalás

A tananyaggal és a tankönyvekkel kapcsolatos javaslatokat három csoportra lehet bontani.

A *tananyaggal* kapcsolatos javaslatok egyrészt a NAT-tal, az oktatás egészével kapcsolatosak, melyek kulcsszavai a következők: készségfejlesztés, kritikus gondolkodás, korszerűség, fenntarthatóság, egészséges életmód, megküzdési stratégiák, érzelmi intelligencia, kreativitás. Továbbá megjelenik a diákok óraszámcsökkentésének szükségessége, ami kapcsolatban áll a tanári óraszámok - korábban már említett - csökkentésével. Az így felszabaduló időben a diáknak lenne lehetősége abban elmélyülni, ami a kötelező ismeretanyagban belül vagy azon felül igazán érdekli, vagy pl. sportolni, zenélni. Másrészt az egyes *tantárgyakkal* kapcsolatosak, pl. idegen nyelv, történelem, természettudományok.

A *tankönyvek* terén a beérkezett javaslatok a szabad tankönyvválasztás visszaállítására tesznek javaslatot. Mind a szabad tankönyvválasztás, mind a tantárgyankénti “két tankönyves

modell”⁴ mellett több érv hozható fel. Előbbi pl. elősegítheti azt, hogy a tankönyv minél inkább illeszkedjék az adott tanulócsoport igényeihez, utóbbi pl. az iskolák közötti átjárhatóságot, az iskoláztatás költségeinek csökkentést (akár az állam, akár a családok viselik azt) segítheti elő. Ugyanakkor bármelyik “modell” mellett is dönt az oktatásirányítás, a legfontosabb az, hogy milyen minőségű tankönyvek közül lehet választani. Tehát lehet jó a két tankönyves modell is, ha a választék csökkenése nem jelenti a minőség csökkenését is.

Bármelyik “modell” mellett teszi le a voksát az oktatásirányítás: fontos, hogy előkészítés, tájékoztatás, valós konzultáció és minél szélesebb körű konszenzus kialakítása előzze meg.

3.4.2. A beérkezett konkrét javaslatok (21)

3.4.2.1 NAT (9)

- A NAT teljes átdolgozását, fókuszban a gyakorlati készségekkel és a kritikus gondolkodásra neveléssel!
- A 21. század igényeinek jobban megfelelő, releváns tudást adjon az iskola, illetve ezeknek megfelelő készségeket fejlesszen!
- A NAT-ból korábban kitorölt anyagrészek átvizsgálása. Például történelemből európai létünk csíráját csonkította meg az új NAT az ókori görög és római kultúra anyagrésszének megrövidítésével.
- A szakképzésben tanuló diákok közismereti oktatásának újragondolását kérjük, mert ebben a képzési formában nagyrészt olyan fiatalok tanulnak, akiknek szükségük lenne az alapkészségek fejlesztésére és a tanulási motivációjuk támogatására.
- Alkalmazkodjon a jelen oktatása a jövő kihívásaihoz! A tananyagban legyen magasabb arányban jelen a fenntarthatóságra nevelés! Ne csupán az elméleti, de a gyakorlati képzés is legyen szerves része az oktató-nevelő munkának! Pl. növénytermesztés, komposztálás, hulladékcsökkentési módszerek, közösségi közlekedés, víz- és energiatakarékosság, a megújuló energiaforrások széles körű használata. Legyen továbbá nemzetstratégiaileg valóban fontos az egészséges

⁴ Az egyszerűség kedvéért használjuk ezt a megnevezést. Ugyanakkor nyelveknél több tankönyv is választható, valamint történelem, hittan és magyar nyelv és irodalom tantárgyakból elérhető a katolikus tankönyvcsalád is.

életmódra nevelés, amihez legyen valós segítsége a pedagógusoknak, mind elméleti tananyag formájában, mind idő a gyakorlatban való elsajátítására!

- Nagyon jónak tartom ezt az 5 pontot, egy kevés javaslatom van még. A 2. ponthoz hozzáfűzném, hogy a valódi igények tényleg valódiak legyenek. Értem ez alatt azt, hogy a NAT merjen olyan "tanítanivalót" adni, ami a tőlünk kikerülő diákoknak az érzelmi intelligenciáját, a talpraesettségét, a való életben megjelenő valós problémákkal való megküzdési stratégiáit is fejleszti!
- Lexikális tudás mennyiségének és a kreativitás fejlesztésének arányát felül kell vizsgálni!
- Törekedjünk az alapműveltséget adó lexikális tudásanyag mellett a tanulókkal összefüggésekben láttatni a világot! Legyen lehetőség - főleg a természettudományos, de minden más tantárgy esetében is - az élményalapú, szemléletformáló, az iskola falain kívüli, mégis órarendbe épülő oktatásra, akár megfelelő külsős szakemberek bevonásával. Ezáltal a diákok sokkal életszerűbb tapasztalatokat szerezhetnek a világról, amiben élnek, könnyebben igazodnak majd el az életben, és képesek lesznek később is összefüggésekben, önállóan gondolkodni és döntéseket hozni.
- Túlzott lexikális tudás átadása helyett kapjanak, kaphassanak a valódi életre nevelő oktatást a gyermekek az iskolákban! Sokkal több megtapasztalást, alkotási lehetőséget!
- A diákok óraszámát egészséges mértékűre szükséges csökkenteni. (Ehhez is kell igazítani a tananyagot.)

3.4.2.2. Egyes tantárgyakra vonatkozó javaslatok (5)

- Helyezzük vissza a nyelvoktatást az azt megillető helyre. Senkinek sem jó, ha beleragadunk egy nemzeti hagyományba - a saját kultúránkat is akkor tudjuk megismertetni másokkal, ha szót tudunk velük érteni. Legyen legalább a diploma feltétele 1-2 középfokú nyelvvizsga, aminek az alapjait már az általános iskolában kellene biztosítani sok idegen nyelvű szöveg hallgatásával, valódi kommunikációval. Ehhez minden iskola számára biztosítani kéne a megfelelő technikai feltételeket.
- Történelem tantárgyból csökkenteni az érettségi témaköröket! Így kevesebb olyan téma lenne, amit mindenképpen ismernie kell a diáknak. A tanárnak meglenne az a

lehetősége, hogy minden tanulócsoportban azzal a témával foglalkozzon mélyebben és hosszabban, ami az adott tanulócsoportot jobban érdekli. Így arra is több lehetőség lenne, hogy frontális módszer helyett a képességek fejlesztését jobban segítő módszereket alkalmazzon a tanár.

- Az 1. ponthoz kapcsolódóan: a természettudományok órátömegének csökkentését ne az indokolja, hogy csökken a természettudományokat oktató pedagógusok száma, és így részben rejtve marad a tanárhány... Az órátömeg-csökkentés várhatóan további pályaelhagyást generál majd a természettudományokat oktatók körében.
- Ez nem követelés, inkább egy megosztás, hátha másokban is felmerült már hasonló gondolat. Egyre inkább hiszem, hogy a csend gyakorlása elengedhetetlen szükségletté vált a köznevelésben (is). A meditáció, egyházi iskolák esetében imameditáció alapjainak elsajátítása nem bonyolult feladat, így ennek bevezetése nem igényelne extra előkészületeket, a tanárok órai feladata nem több, mint a diákoké, mivel a “jelenben maradás” gyakorlása, az “én vagyok” megtapasztalása légzőgyakorlaton keresztül egyéni feladat, így a tanároknak a technika megtanítása után csak annyi a feladatuk, hogy közösen éljék meg diákjaikkal saját csendjüket, és esetlegesen koordinálják a csendben átélt tapasztalatok megosztását.
- Javasolom az organikus pedagógia szemléletének minél szélesebb körű bevonását/alkalmazását az oktatásban. (A dr. Uzsálné Pécsi Rita által képviselt organikus pedagógiára gondolok.)

3.4.2.3. Tankönyvválasztás (7)

- Szabad piaci alapú tankönyvválasztást! (3 fő javasolta)
- Választhassa ki a pedagógus - akár a szülők bevonásával - a tankönyvet a teljes merítésből!
- Értelmesen használható tankönyveket!
- Tudatos tananyagtervezés, nyelvi és műveltségi szempontok alapján tervezett tankönyvek engedélyezése.
- A tankönyvek tartalmán túl - sok esetben - azok súlya is problémát jelent. A szakorvosok szerint az iskolatáska a gyermek súlyának legfeljebb 10 százalékát érheti el. Ettől sajnos nagyon távol állunk. Vannak olyan tankönyvcsaládok, ahol erre való

---

tekintettel a két féléves részt két külön kötetben jelentették meg, illetve a használt papír is könnyebb, ráadásul kevésbé feldolgozott, ezáltal környezetbarátabb.

3.5. Infrastruktúra

3.5.1. Összefoglalás

Tény, hogy a kormány komoly forrásokat fordított az infrastrukturális fejlesztésekre: felújításra, építkezésre és eszközbeszerzésre. Az is tény, hogy az egyházi fenntartók sokat tettek azért, hogy ezen a téren az egyházi iskolákban jó legyen a helyzet, (sokkal) jobb, mint számos állami iskolában.

Mindez természetesen szükséges az oktatás fejlesztéséhez, ám *ahogy a stadionok és futballpályák sem képesek jól képzett, megbecsült és kellőképpen megfizetett edzők, valamint jól átgondolt és felépített edzéstervek nélkül minőségi futballistákat kinevelni, a szépen felújított falak sem tudnak rámosolyogni a gyermekekre, és nap mint nap segíteni nekik abban, hogy a bennük rejlő megannyi érték fokozatosan kibontakozhasson.*⁵

A megfelelő infrastrukturális és tárgyi feltételek megteremtése tehát ott sorakozik a tanári bérek rendezése mögött, amikor az oktatás problémái megoldásának feltételeit vesszük sorra. A beérkezett válaszokból egyrészt az látszik, hogy a (többségében pedagógus) válaszadók az épületek megfelelő állapotát fontosabbnak tartják, mint a különböző technikai eszközök meglétét. Másrészt az, hogy a felmerülő problémák gyorsabb megoldásához szükséges lenne a tankerületi rendszer átgondolására és nagyobb önállóság biztosítására az egyes iskoláknak gazdasági téren. Az állami iskolák a tankerülethez tartoznak, nem önálló jogi személyek, nincsen éves költségvetésük, mert olyan csak a tankerületnek van, így nehezebb a napi/heti eszköz- és épületfenntartási igények kezelése (elromlott a projektor, kiégett a villanykörte, betörött az ablak stb). Ezzel szemben egy egyházi iskola önálló gazdálkodási szervezet, van saját költségvetése, ilyenformán mozgékonyabb, tud spórolni, fejlesztésekre átcsoportosítani.

---

⁵ Szónyi Gergely: *Az elégedetlenség nem pártpolitikai, nem is világnézeti ügy – egyházi iskola tanára az oktatási válságról* (Elérhető: <https://www.valaszonline.hu/2022/10/26/oktatas-csaladtamogatas-szonyi-gergely-velemeney/> A letöltés ideje: 2022. december)

3.5.2. A beérkezett konkrét javaslatok (9)

- 21. századi, modern tanulási környezet biztosítása a tanításhoz-tanuláshoz. (4 fő javasolta)
- Iskolafelújítási programot.
- Szánjon a kormány elegendő pénzt az omladozó iskolaépületek, beázó tetők, kritikán aluli állapotba jutott osztálytermek és tanárik felújítására, korszerű berendezések és eszközök biztosítására! Hiába van projektor minden teremben, ha közben pereg a vakolat, vagy eső esetén folyik a víz a konnektorból. Nemcsak a béreink, de a munkavégzésünk tárgyi körülményei is megalázóak. Legyen az iskola biztonságos, vonzó környezet a gyerekek számára is!
- Az intézményvezetők is kapjanak nagyobb autonómiát (például a költségvetés terén). Az állami iskolák egy részében még mindig borzasztó körülmények között tanulnak a gyerekek. Az alapvető infrastrukturális fejlesztésekért és a mindennapi dologi kiadásokért (beázott, beszakadt tető, üveg nélküli ablakok, WC-papír, fénymásolás stb.) ne kelljen könyörögni.
- Az iskolának a tanulók második otthonának, testi és lelki egészségük őrzőjének kell lennie. Ezzel kapcsolatban számos célt nem teljesít, vagy alulteljesít. Megfelelő és elegendő tornatermet kell építeni, vagy alternatív lehetőségeket biztosítani, hogy az órarendben előírt testnevelési órák megtarthatóak legyenek.
- Lehetőség szerint fűtsék az iskolákat!

3.6. Jogi kérdések

3.6.1. Összefoglalás

Az ide kapcsolódó javaslatok többsége a sztrájkjog visszaállítását igényli. Meggyőződésünk, hogy egy olyan hivatásban, mint a pedagógusi hivatás, eleve rossz, ha egyáltalán felmerül a sztrájk szándéka. A sztrájkoló tanárok, és az alaptörvényben biztosított sztrájkjog visszaállításának igénye az oktatás mély válságának tünete, a sürgős változás iránti vágy áll mögöttük.

Kétségtelen, hogy a gyermekek, fiatalok művelődéshez való jogának érvényesülése, felügyeletük biztosítása kiemelten fontos érdek, de hasonlóan fontos az is, hogy egy – épp a művelődéshez való jog szempontjából kulcsfontosságú – hivatás képviselői érdekeiknek törvényes keretek között adhassanak hangot. (...) Az a szabályozás, amely a gyakorlatban tartósan ellehetetleníti, hogy a munkabeszüntetés nyomást gyakoroljon a munkáltatóra, az Alaptörvény XVII. cikk (2) bekezdésének lényeges tartalmát sérti.⁶

A határozatnak éppen ezért külön is értékelnie kellett volna azt, hogy teljesíti-e a szükségesség és arányosság követelményét az a jogszabályi rendelkezés, amely egy, a jövő nemzedékek nevelése és oktatása szempontjából kiemelkedő fontosságú foglalkozás esetében olyan esetekben is teljesen súlytalanná teszi a sztrájkjog gyakorlását, amikor a sztrájkjog célja a pedagógusok, mint munkavállalók egyéni munkakörülményeinek javítása mellett a jövő nemzedékek nevelését és oktatását (és ezzel végső soron épp a gyermekek művelődéshez való jogának előmozdítását) is átfogóan célozza.⁷

További két javaslat pedig a munkaszerződésekkel kapcsolatos hiányosságokra mutat rá.

3.6.2. A beérkezett konkrét javaslatok (8)

3.6.2.1. Sztrájkjog (6)

- A sztrájkjog visszaállítása. (5 fő javasolta)
- A retorziók visszavonása.

---

⁶ (Schanda Balázs alkotmánybíró, kánonjogász, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem (PPKE-JÁK) Alkotmányjogi Tanszék vezetőjének különvéleménye az Alkotmánybíróságnak, a tanárok sztrájkjogára vonatkozó döntésével kapcsolatban. Elérhető: <https://www.magyarokurir.hu/hirek/nem-alaptovenyserto-pedagogusok-sztrajkjoganak-korlatozasa-schanda-balazs-kulonvelemenyt-irt> A letöltés ideje: 2022. 12. 17.)

⁷ Szabó Marcel alkotmánybíró, a PPKE-JÁK Európai és Nemzetközi Közjogi Tanszéke vezetőjének különvéleménye az Alkotmánybíróságnak, a tanárok sztrájkjogára vonatkozó döntésével kapcsolatban. Elérhető: <https://www.magyarokurir.hu/hirek/nem-alaptovenyserto-pedagogusok-sztrajkjoganak-korlatozasa-schanda-balazs-kulonvelemenyt-irt> A letöltés ideje: 2022. 12. 17.)

3.6.2.2. Munkaszerződés (2)

- Szomorú, hogy egyházi intézményekben is előfordulhat, hogy 10 hónapra kötnek határozatlan idejű szerződést, pedig elvárható lenne, hogy ezen intézményekben a munkavállalók megbecsülése a munka törvénykönyvének betartásán is túlmutasson.
- Már kitöltöttem egyszer, de közben egy régi osztálytársam elmesélt nekem valamit. Vesztett egy évet, így később végzett, mint mi. Mindannyiunktól azt hallotta, hogy törvénytelenül foglalkoztatnak pedagógusként.

Az egyikünknek június végéig volt szerződése (és aztán szeptembertől kötöttek vele újat) egy egyházi iskolában. Nekem is csak határozott idejű szerződésem volt, pedig a törvény szerint csak akkor lehetett volna, ha valakit helyettesíték. (Nekem legalább hosszabbították, így rendben voltak a nyaraim, pénzben és biztosításban!)

Egy kolléganőmmel öt évig játszották ezt, utána szeptemberben szült. Így nem kapott volna gyedet, gyást, a következő gyerekei után végképp nem. (Kijátszotta. De miért is volt rá szüksége?) Erre azt mondta az osztálytársam, hogy akkor nem lesz pedagógus. Elment máshová, onnan ment szülni, kapott gyást, gyedet, normális fizetést. Öt gyerek után oda is ment vissza. Most 46 évesen kezd tanítani.

Az állami iskolákban ugyanez történik a színlelt szerződésekkel. Más az alázat, és más az, ha az embert semmibe veszik, megalázzák. Tehát törvényességet is kérek szépen a tanárokkal való szerződéskötéskor is!

3.7. Egyéb

3.7.1. Összefoglalás

Az *Egyéb* kategóriába a korábbiak közé nem sorolható javaslatok kerültek. Ezek igencsak szerteágazóak, így egy általános, átfogó összefoglalás helyett az általunk fontosnak tartott elemeket emelnénk ki.

Az egyházi fenntartású intézményekben tanító pedagógusok számára a jelen nehéz helyzetben igen sokat jelentene, ha éreznék fenntartóik támogatását.

Egyre határozottabban fogalmazódik meg az egyházi fenntartású intézmények pedagógusai részéről az a vágy, hogy legyen egy keresztény, alulról szerveződő

érdekképviselői szervezet, mely az egyházi fenntartókkal kölcsönös partneri viszonyban, dialógusban áll.

Szolidaritás és egység.

Ne “feledkezzünk” meg az óvodapedagógusokról sem az oktatási rendszer jobbításának céljával megfogalmazott javaslatok során. Mi ezt a Tanárballagáson úgy fejeztük ki, hogy a három felszólalónk közül az egyik gyakorló óvodapedagógus volt.

3.7.2. A beérkezett konkrét javaslatok (20)

- A kormány kérjen bocsánatot az üres ígéretések, a megalázó fenyegetések és a tanárkirúgások miatt! Minden büntetést annulláljanak, amit a polgári engedetlenség miatt szabtak ki!

3.7.2.1. Egyházi iskoláknak, egyházi fenntartóknak szóló javaslatok (3)

- Az egyházi iskolák fenntartói közösen is dolgozzanak ki olyan állásfoglalást, mely mindnyájuk számára elfogadható - hasonlóan a fenti 5 ponthoz! Ezzel támogatni tudnák dolgozóikat.
- Közös útkeresésük, hogyan tudnának hozzájárulni egy új oktatási stratégiához fenntartóként, hogy felsőbb szinten is megkezdődhessen valami gondolkodás.
- A fenntartó egyházak képviseljék az oktatás reformjáért küzdő pedagógusokat!

3.7.2.2. Érdekképviselő - keresztény szakszervezet (3)

- Hasznos lenne egy független felekezeti szakszervezet létrehozása.
- Keresztény tanári szakszervezetet létrehozni a Katolikus Egyház társadalmi tanítása szerint!
- Politikától teljesen mentes érdekképviselőre van szüksége a pedagógusoknak.

3.7.2.2. Egység és szolidaritás (5)

- A pedagógusok, szülők és diákok 9 pontjának maradékával.
- Azt gondolom, hogy jó lenne kialakítani 1 db egységes dokumentumot, ami a követeléseket tartalmazza, és minden tiltakozó egyetért vele. Az összes tiltakozó

egyfajta közös nevezőjét. Láttam már 7 pontot, 12 pontot, talán 9-et is. Nagyon hasonlóak ezek, de az egyikből ez hiányzik, a másiktól az.

- Legyen megfogalmazva, hogy minden követelés vonatkozik az óvodapedagógusokra és a fejlesztőpedagógusokra is!
- Szolidaritást vállalunk az elbocsátott és megfenyegetett kollégáinkkal. (Fontosnak tartom hangsúlyozni, hogy ugyanolyan pedagógusoknak tartjuk magunkat, mint az állami intézményekben dolgozók, és kapcsolódunk hozzájuk.)
- Vállalunk szolidaritást minden tanárokat, diákokat és szülőket tömörítő érdekérvényesítési szervezettel, amely hasonlóan az oktatás szabadságáért, függetlenségért és a pedagógusok anyagi/erkölcsi megbecsüléséért küzd (ne a stílus legyen a lényeg, hanem a tartalom)!

3.7.2.3. Iskolai étkezés - menza (2)

- Minőségi étkezést, elegendő ebédlőhelyet a tanulóknak! A menzák általános felülvizsgálatát, fogyasztható, ízletes, lehetőleg helyben készült, választható egészséges ételeket, a rászorulóknak állami támogatást.
- Ehető, tápláló menzát!

3.7.2.4. A fentiek egyikébe sem sorolható javaslatok (6)

- Támogatást pedagógusnak és gyerekeknek egyaránt!
- A gyermekek megbecsülése, a gyermekkor tisztelete, biztosítása.
- Ha valaki a pedagógushivatáshoz kapott talentumokat, akkor merje bátran ezt a hivatást választani! Mert sok örömet fog benne találni.
- Az oktatást legyen a legfontosabb nemzeti ügy!
- Ebben a pillanatban még nem egészíteném ki, beszéljünk! Egyháziak és nem egyháziak. Nekem teljesen megfelel, ha az iskolák a szeretet és a józan ész házaik lesznek, jó otthonok, ahol a példánkkal, a mintánkkal tanítunk, és örülni tudunk annak, hogy minden emberi lény veleszületetten, lélegzetelállítóan tökéletes tanuló. Ha már ezt a veleszületett tanulási képességet és kapacitást nem tesszük tönkre, hanem örülni

tudunk neki, és bátorítani tudjuk, én elégedett leszek. Szeretettel, békét és józan ésszt kívánok Magyarországnak is. Egyek vagyunk!

- Nem tudom, hol írhatnám és hol kiálthatnék értük! Rendkívül aggódom azon családokért a meghosszabbított téli szünetben, akik a tanév során ingyen étkeztek, illetve akiknek nem áll módjukban melegen fűteni az otthonukat. Mi lesz velük 3 hétig? Nyitva tartanak-e az iskolák, az óvodák egy-egy fűtött teremmel napközben?

4. Záró gondolatok

Szeretnénk megköszönni a közel 1500 aláírónak, hogy támogatta az állásfoglalásunkat, és hogy ezzel nekünk, szervezőknek is erőt adott jelen munka elkészítéséhez.

Hálásak vagyunk azért a közel 200 javaslatért, amivel megtiszteltek minket a támogatóink. Meggyőződésünk, hogy a megannyi saját tapasztalatból megszülető javaslat segít árnyalni, pontosítani a közoktatás jelenlegi helyzetéről alkotott képünket, és így annak jobbátételéhez is hozzájárulhat.

Mintegy másfél millió gyermek⁸ tanul a közoktatásban. Ezért is kell megfogadnunk az egyik aláírónk “6. pontra” tett javaslatát: **Az oktatás legyen a legfontosabb nemzeti ügy.** Avagy, egy másik támogatónk szavaival élve:

Hajrá! A gyerekeink jövője a tét.

Kelt.: Budapest, 2023. január 6.

Lakatos Máté és Mikesy András

---

⁸ Központi Statisztikai Hivatal: Oktatási adatok, 2021/2022 (előzetes adatok), A 2021/2022-es tanév előzetes köznevelési és iskolarendszerű szakképzési statisztikai adatai (Elérhető: <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/oktat/oktatas2122e/index.html> A letöltés ideje: 2022. 12. 18.)